

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4032/2023
07.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Јелице Бојанић Керкез, председника већа, Весне Станковић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца АА из ..., ..., чији је пуномоћник Зоран Чукановић, адвокат из ..., против туженог Клиничког Центра Србије из Београда, кога заступа Државно правобранилаштво Београд, ради утврђења, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 919/20 од 22.06.2023. године, у седници одржаној 07.02.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 919/20 од 22.06.2023. године у ставовима четвртом и петом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени да тужиоцу на име трошкова првостепеног и другостепеног поступка исплати 472.375,00 динара, у року од 8 дана.

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизија тужиоца у преосталом делу и ревизија туженог изјављене против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 919/20 од 22.06.2023. године.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3460/19 од 11.12.2019. године, ставом I изреке, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев да се поништи као незаконито решење туженог о престанку радног односа број ... од ...2016. године, утврди да је радни однос тужиоца на одређено време постао радни однос на неодређено време и да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог 01.10.2011. године, те тужени обавезе да тужиоца пријави код свих надлежних органа и организација – РФ ПИО, Националне службе за запошљавање у својству запосленог на неодређено време. Ставом II изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев који од садржине примарног тужбеног захтева одступа у делу тражења да се као датум заснивања радног односа на неодређено време утврди

12.01.2012. године. Ставом III изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев који од садржине примарног тужбеног захтева одступа у делу тражења да се као датум заснивања радног односа на неодређено време утврди 30.01.2016. године. Ставом IV изреке, одбијен је као неоснован евентуални тужбени захтев који од садржине примарног одступа у делу тражења да се као датум заснивања радног односа на неодређено време утврди 18.09.2010. године. Ставом V изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 919/20 од 22.06.2023. године, на основу одржане расправе, ставом првим изреке, укинута је првостепена пресуда у ставовима I, II, III, IV и делу става V изреке у односу на тужиоца. Ставом другим изреке, усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог број ... од ...2016. године, утврђено да је тужилац засновао радни однос на неодређено време почев од 15.12.2011. године, а захтев да се утврди да је радни однос на одређено време прерастао у радни однос на неодређено време за период од 01.10.2011. године до 14.12.2011. године одбијен је као неоснован. Ставом трећим изреке, одбачена је тужба да суд обавезе туженог да тужиоца пријави код свих надлежних органа и организација РФ ПИО, Националне службе за запошљавање у својству запосленог на неодређено време, као недозвољена. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да плати тужиоцу на име трошкова првостепеног поступка износ од 172.250,00 динара, у року од 8 дана. Ставом петим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу на име трошкова другостепеног поступка плати износ од 152.750,00 динара, у року од 8 дана.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену благовремене ревизије изјавили су тужилац и тужени.

Тужилац побија пресуду у ставовима трећем, четвртим и петом изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. и став 2. тачка 12. ЗПП које су учињене у поступку пред првостепеним и другостепеним судом и погрешне примене материјалног права.

Тужени побија пресуду због погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију туженог.

Ревизије су дозвољене по одредби члана 403. став 2. тачка 3. ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), па је Врховни суд испитао побијану пресуду у смислу члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужиоца основана у делу побијања одлуке о парничним трошковима, а да су у преосталом делу обе ревизије неосноване.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП није законом прописана као ревизијски разлог, а на релативно битну повреду одредаба парничног поступка не указује се конкретизованим разлозима.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у временском периоду од 03.09.2007. до ...2016. године био у радном односу код туженог, на основу више закључених уговора на одређено време, допуњаваних анексима. Решењем туженог од

...2016. године констатовано је да тужиоцу престаје радни однос 25.11.2016. године, истеком уговора о раду на одређено време који су странке закључиле 11.07.2016. године. Ово решење тужилац је примио дана ...2016. године. Тужилац је радио на систематизованом радном месту ... на ... инфективног отпада, на коме и сада ради, пошто је у току парнице дана 01.07.2017. године засновао код туженог радни однос на неодређено време на истом радном месту. У спорном периоду, између закључених уговора постојао је прекид дужи од 30 дана од 04.08.2008. године до 16.09.2008. године; од 17.08.2009. године до 29.09.2009. године; од 29.08.2010. године до 11.10.2010. године; од 31.08.2012. године до 05.11.2012. године; од 06.10.2013. године до 06.12.2013. године и од 06.06.2014. године до 03.12.2014. године. У периоду од 15.12.2010. године до 31.08.2012. године тужилац је непрекидно радио, па када се периоду од 12 месеци дода 5 радних дана континуираног рада, по становишти другостепеног суда произилази да је на основу члана 37. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09) радни однос тужиоца на одређено прерастао у радни однос на неодређено време дана 15.12.2011. године.

За разлику од првостепеног суда, другостепени суд налази да је у конкретном случају у радном ангажовању тужиоца на истим систематизованим пословима код туженог постојао континуитет и да стога спорни однос треба посматрати као недељиву целину. Рок од 60 дана за покретање спора пред надлежним судом, у смислу члана 195. Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005... 95/2018), почео је да тече након пријема решења о престанку радног односа 29.11.2016. године и није истекао у време подношења тужбе 19.01.2017. године. Из наведених разлога, суд је побијаном пресудом поништио као незаконито решење о отказу број ... од ...2016. године. На основу члана 16. ЗПП тужбу у делу захтева да се тужени обавезе да тужиоца пријави код свих надлежних органа и организација РФ ПИО, те Националне службе за запошљавање у својству запосленог на неодређено време одбацио је као недозвољену.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је потпуно и правилно утврдио чињенице од значаја за одлуку о постављеном захтеву на основу непосредног расправљања, а ревизијом туженог ове чињенице нису доведене у сумњу. Осим навођења овог законског разлога за побијање пресуде, ревизија не садржи наводе у ком делу је чињенично стање погрешно, односно непотпуно утврђено.

Закон о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/2005, 61/2005 и 54/2009), по чијим одредбама је другостепени суд као меродавним за спорни однос проценио услове за прерастање радног односа на одређено у радни однос на неодређено време, је прописивао да се радни однос заснива на време чије је трајање унапред одређено када су у питању: сезонски послови, рад на одређеном пројекту, повећање обима посла који траје одређено време и сл., за време трајања тих потреба, с тим што тако заснован радни однос непрекидно или с прекидима не може трајати дуже од 12 месеци (члан 37. став 1); да се под прекидом из става 1. овог члана не сматра прекид рада краћи од 30 радних дана (члан 37. став 2); да радни однос заснован на одређено време постаје радни однос на неодређено време, ако запослени настави да ради најмање пет радних дана по истеку рока за који је заснован радни однос (члан 37. став 4). Тужилац је по чињеничном утврђењу код туженог обављао послове систематизованог радног места од 03.09.2007. године до 25.11.2016. године по више закључених уговора о раду на одређено време, са утврђеним прекидима, а након покретања парнице засновао је радни однос на неодређено време на истим пословима 01.07.2017. године. Фикција

прерастања радног односа на одређено у радни однос на неодређено време по наведеним материјалноправним одредбама предвиђена је у циљу спречавања злоупотребе права послодавца, као јаче уговорне стране, а ова злоупотреба у конкретном случају несумњиво постоји. Наиме, послови систематизованог радног места које је тужилац све време обављао представљају сталне послове код туженог, а не послове које одређује члан 37. став 1. Закона о раду, па је другостепени суд правилно оценио испуњеност услова за прерастање радног односа тужиоца у радни однос на неодређено време дана 15.12.2011. године.

По становишту Врховног суда, правилно је спорни правни однос странака посматран као недељива целина, имајући у виду да је тужилац радно ангажован на истим пословима током десет година. Пошто утврђени прекиди не воде закључку да је постојао дисконтинуитет у радном ангажовању тужиоца, на основу одредби члана 195. Закона о раду рок од 60 дана за тражење судске заштите почео је тећи 29.11.2016. године, након пријема решења о отказу од 14.10.2016. године и није истекао у време подношења тужбе 19.01.2017. године. Како је наступила правна фикција прерастања радног односа на одређено у радни однос на неодређено време 15.12.2011. године, правилно је поништено као незаконито решење о отказу од 14.10.2016. године.

Неосновано се ревизијом тужиоца указује да захтев за пријаву тужиоца код надлежних органа и организација у својству запосленог на неодређено време представља захтев о коме одлучује парнични суд у складу са одредбом члана 1. ЗПП. Закључак Грађанског одељења Врховног касационог суда са седнице одржане 23.03.2010. године, на који се ревизијом тужиоца указује, не односи се налагање чинидбе која се тражи овим делом постављеног захтева, већ на обавезу послодавца да за запосленог уплати доприносе за обавезно социјално осигурање. Тужилац захтев за уплату доприноса за обавезно социјално осигурање није поставио, па за одлучивање о таквом захтеву није било процесних услова у смислу члана 3. став 1. ЗПП .

Другостепени суд је у складу са одредбама чланова 165. став 2, 153. став 3. и 154. ЗПП-а обавезао туженог да тужиоцу надокнади парничне трошкове који су били потребни за успех у спору, али је приликом обрачуна њихове висине погрешно применио меродавно материјално право.

Тужилац је на расправи пред другостепеним судом 22.06.2023. године поднео одређен захтев за накнаду трошкова у складу са Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 43/2023), која је ступила на снагу 03.06.2023. године.

Одредбом члана 387. став 1. тачка 6. ЗПП, прописано је да другостепени суд на основу одржане расправе може да усвоји жалбу, укине пресуду и одлучи о захтевима странака.

Одредбом члана 165. став 2. ЗПП прописано је да ако суд преиначи одлуку против које је изјављен правни лек или укине ту одлуку и одбаци тужбу, одлучиће о трошковима целог поступка, која одредба се сходно примењује у одсуству изричите регулативе која би се применила на конкретан случај.

Одредбама члана 154. ЗПП прописано је да ће суд приликом одлучивања који ће трошкови да се накнаде странци узети у обзир само оне трошкове који су били потребни ради вођења парнице, ценећи све околности (став 1.); ако је прописана тарифа за награде адвоката или за друге трошкове, ови трошкови одмериће се према тој тарифи (став 2.)

Одредбама члана 163. ЗПП прописано је да о накнади трошкова одлучује суд на одређени захтев странке без расправљања (став 1.); да је странка дужна да у захтеву определи врсту и износ трошкова за које тражи накнаду (став 2.); да је странка захтев за накнаду трошкова дужна да поднесе најкасније до завршетка расправљања које претходи одлучивању о трошковима, а ако се ради о доношењу одлука без претходног расправљања, дужна је да захтев за накнаду трошкова поднесе у предлогу о коме суд треба да одлучи (став 3.); о захтеву за накнаду трошкова суд ће да одлучи у пресуди или решењу којим се окончава поступак пред тим судом (став 4.)

Тарифом о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката („Службени гласник РС“, бр. 43/2023) прописано је да се висина награде за рад адвоката одређује Тарифом којом се утврђује број поена за поједине радње адвоката (члан 4. став 1); да се висина накнаде за рад адвоката утврђује према важећој тарифи у време обрачуна (члан 10. став 3); да судови, јавна тужилаштва, јавни бележници, јавни извршитељи, органи државне управе и локалне самоуправе и други органи када одлучују о трошковима поступка, примењују тарифу која важи у време доношења одлуке о трошковима поступка (члан 11); да Тарифу о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката доноси Управи одбор Адвокатске коморе Србије; да вредност једног поена износи 45,00 динара (члан 14. ставови 1. и 4); да за састављање тужбе и других поднесака којима се покреће парнични поступак у писменом или електронском облику, у споровима из радних односа, у вези са отказом уговора о раду, постојању или непостојању радног односа припада награда од 550 поена (тарифни број 14. став 1.); да за засупање на рочишту адвокату припада за свако рочиште једнак износ награде као и за поднеске којима се покреће поступак из тарифног броја 14; да за присуствовање рочиштима, одржаним или неодржаним адвокату припада поред награде за заступање и награда за сваки започети сат, рачунајући од времена када је почетак био заказан у износу од по 100 поена (тарифни број 15 ставови 1. и 2); да за састављање правних лекова, редовних и ванредних, као и састављање одговора на исте, адвокату припада награда увећана за 100% од награде прописане за поднеске којима се покреће поступак из тарифног броја 14 (тарифни број 16).

Према напред наведеним одредбама, тужиоцу као оправдани припадају трошкови у висини од 472.375,00 динара. Наведени износ састоји се од награде за састав тужбе и два образложена поднеска од по 24.750,00 динара, за заступање на 6 одржаних рочишта пред првостепеним судом од по 29.250,00 динара, за заступање на једном одложеном рочишту пред првостепеним судом од 16.875,00 динара, судске таксе на тужбу и првостепену пресуду од по 2.500,00 динара, награде за састав две жалбе од по 49.500,00 динара, за заступање на једном одржаном рочишту пред другостепеним судом од 29.250,00 динара, на 4 одложена рочишта пред другостепеним судом од по 16.875,00 динара, те таксе на жалбу и другостепену пресуду од по 2.500,00 динара.

Трошкови ревизијског поступка тужиоцу и туженом нису признати, пошто је тужилац делимично успео са ревизијом само у делу којим је побијао одлуку о трошковима поступка, док тужени није постигао успех у ревизијском поступку.

Из изнетих разлога, одлука у изреци донета је на на основу одредби чланова 416. став 1. и 414. став 1. ЗПП.

**Председник већа – судија
Јелица Бојанић Керкез, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић